

**GJENDJA ME GRIPIN NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË SË VERIUT,
SEZONI 2023/2024
(java e 47-të, deri më 26.11.2023)**

TË DHËNA JAVORE

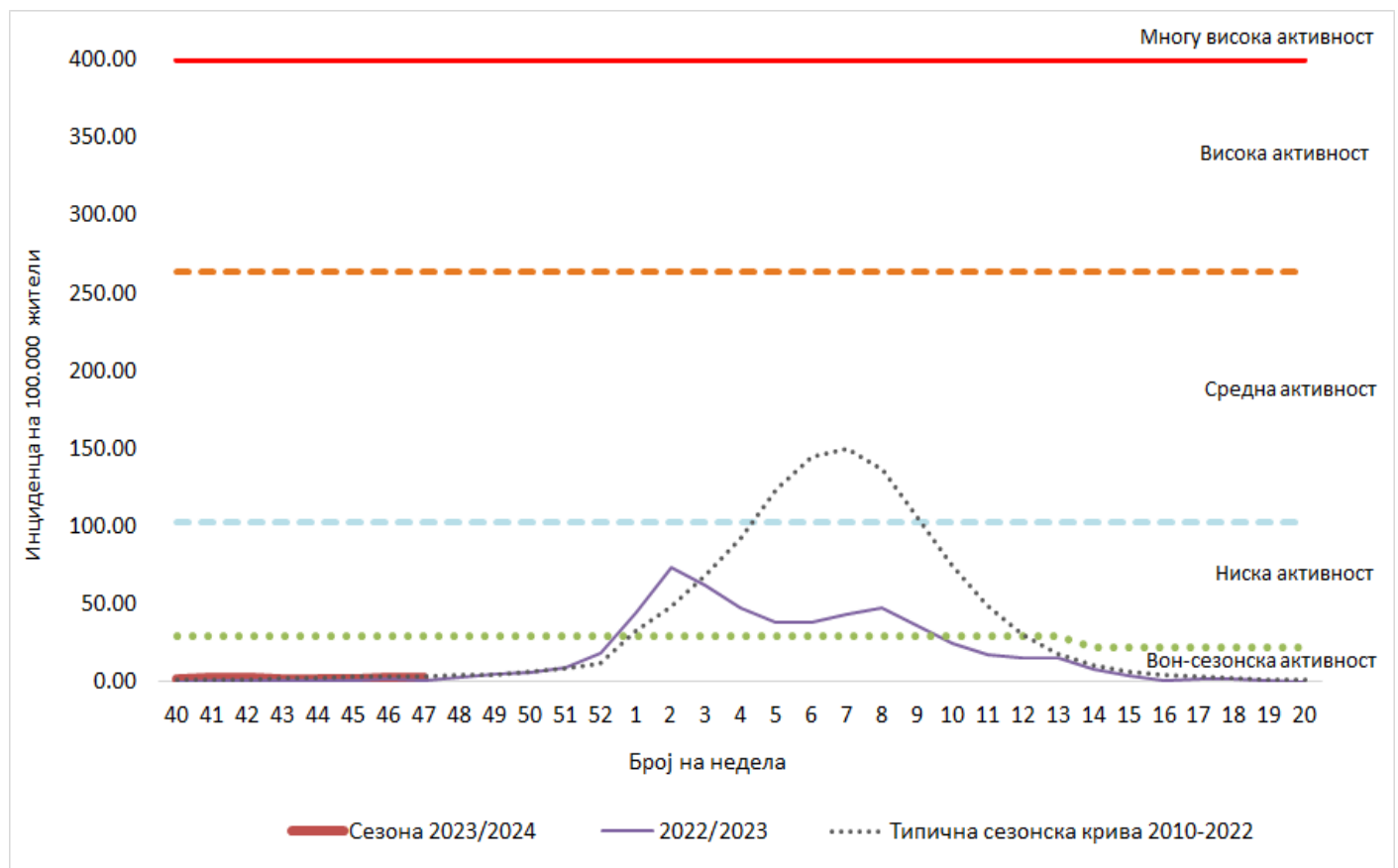
Gjatë javës së 47 të vitit 2023 (nga 20-26.11.2023), në Republikën e Maqedonisë së Veriut janë raportuar 51 raste ($I=2,8/100.000$ banorë) të të prekurve nga gripit/sëmundjet e ngjashme me gripin, që është për 20,3% më pak krahasuar me javën e kaluar ($n=64$).

Krahasuar me javën e njëjtë të sezonit të kaluar ($n=18$) është regjistruar një rritje prej 2,8 herë, ndërsa në raport me modelin për 13 sezonet e fundit ($n=75$) është regjistruar një rënie prej 32,0%. (Grafiku 1)

Gjatë javës së 47-të të vitit 2023, pranë laboratorit të virusologjisë të ISHPRMV kanë arritur 25 materiale për analiza laboratorike për gripin, paralelisht të analizuar edhe për grip edhe për COVID-19. 1 rast ka rezultuar pozitiv për Influenza A(H1).

Incidenca e raportuar është nën kufirin javor të aktivitetit sezonal të virusit të gripit ($I=30,6/100.000$), pra ende nuk është arritur pragu i hyrjes në sezonin e gripit (Grafiku 1).

Grafiku 1. Intensiteti dhe shpërndarja javore e të sëmurëve me grip/sëmundje të ngjashme me gripin sipas lakores epidemiologjike të pritur 2010-2023, sezoni 2022/2023 dhe sezoni 2023/2024

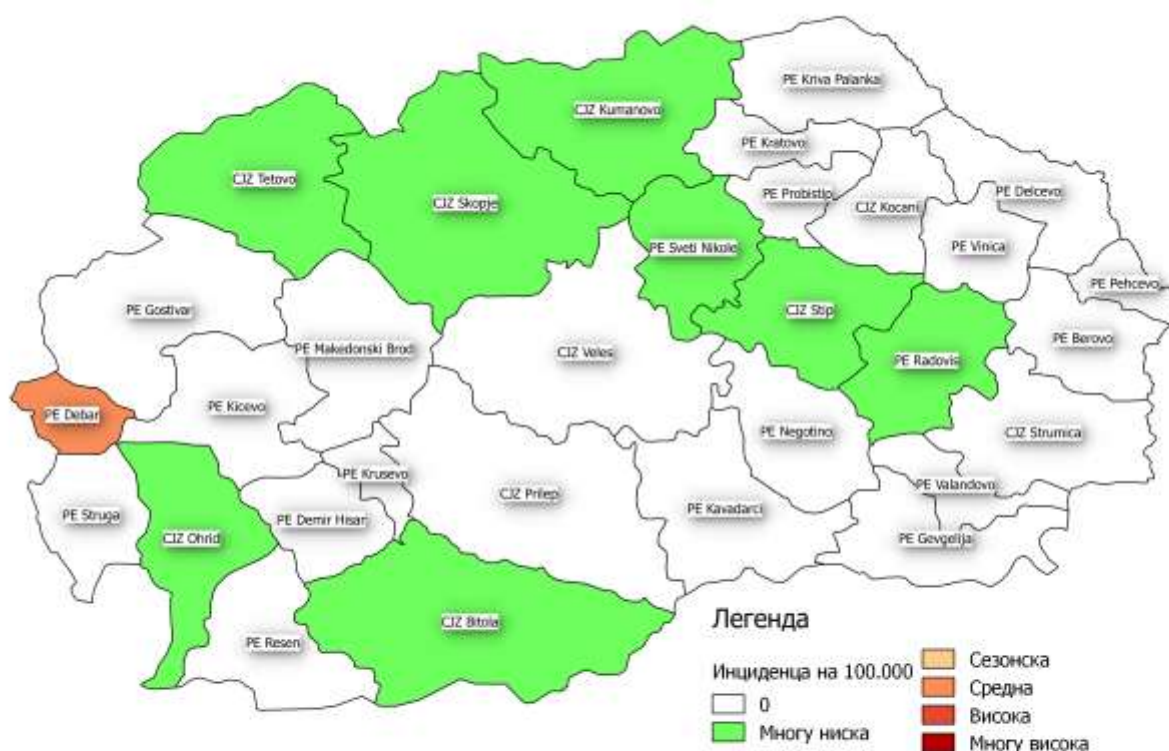

Sa i përket moshës, tek grupmosha 15-64 janë regjistruar 23 persona, nga 0-4 vjet – 13, tek grupmosha nga 5-14 – 11 dhe tek grupmosha mbi 65 vjet 4 persona. Incidencë më e lartë (13,5/100.000) është regjistruar tek grupmosha nga 0-4 vjet.

Të sëmurët e kësaj jave janë rastet e para të raportuara gjatë sezonit të ri dhe janë regjistruar në Dibër – 24, Tetovë – 11, ndërsa në Manastir, Sveti Nikole, Kumanovë, Ohër, Shkup, Shtip dhe Radovish numri i rasteve të raportuara është më pak se 5.

Nga 9 njësi raportimi që kanë raportuar raste gjatë kësaj jave në 8 njësi raportimi është regjistruar aktivitet shumë i ulët i virusit të gripit, ndërsa në 1 (Dibër) – aktivitet mesatar (*Hartogrami 1*).

Hartogrami 1. *Niveli i aktivitetit të gripit sipas incidencës në 100.000 banorë, jave e 47*

Të dhëna kumulative

Gjatë sezonit 2023/2024 numri i përgjithshëm i rasteve me grip/sëmundje të ngjashme me gripin është **402 (I=21,9/100.000)**.

Krahasuar me periudhën e njëjtë të sezonit të kaluar (n=144) numri i rasteve të regjistruara është rritur për 2,8 herë, ndërsa krahasuar me modelin e 12 viteve të fundit (n=407) është regjistruar një rënie prej 1,2%.

Raste janë raportuar nga gjithsej 14 QShP/NjR. Numër më i madh i të sëmurëve (179) dhe incidencë më e lartë kumulative (935,6/100.000) është regjistruar në Dibër.

Sa i përket shpërndarjes së rasteve sipas grupmoshës, numër më i madh i të sëmurëve janë regjistruar në grupmoshën e cila përfshin pjesën më të madhe të popullatës (15-64 vjet) – 170 (42,3%), ndërsa incidencë më e lartë (92,2/100.000) është regjistruar tek fëmijët në moshë nga 0-4 vjet (n=89).

Shpërndarja e rasteve të gripit sipas muajve:

- tetor – 196 raste ose 48,8%
- nëntor – 206 raste ose 51,2%

Deri më tani gjatë këtij sezoni nuk janë regjistruar raste të vdekjes si pasojë e gripit.

MBIKËQYRJA VIRUSOLOGJIKE (mbikëqyrja rutinore) – Të dhëna kumulative

Nga fillimi i sezonit 2023/2024, deri në javën e 47, pranë laboratorit të virologjisë në ISHPRMV kanë arritur 235 materiale nga institucionet shëndetësore për testim për prani të virusit të gripit, nga mbikëqyrja rutinore.

Të gjitha materialet e pranuar janë testuar për prani të virusit të gripit me ç'rast janë zbuluar dy raste pozitive 1 Influenza A(H1) dhe 1 Influenza B.

Janë regjistruar edhe nga 1 rast me COVID-19 dhe me Virus Respirator Sincicial (RSV).

MBIKËQYRJA SENTINEL NDAJ SARI (Infeksioneve Respiratore Akute Serioze)

Mbikëqyrja sentinel zbatohet si shtesë e sistemit të rregullt të mbikëqyrjes ndaj gripit dhe COVID-19 në Republikën e Maqedonisë së Veriut, me qëllim që të fitohet informacion më i detajuar për incidencën, intensitetin, llojin e viruseve që qarkullojnë dhe për implementimin në kohë të masave preventive.

Definicioni për rast SARI sipas të cilës zbatohet mbikëqyrja është e harmonizuar me definicionin e rastit nga OBSH-ja që nga viti 2014.

Në vendet sentinel gjatë javës së 47 janë raportuar gjithsej 34 raste SARI, nga vendet sentinel SARI në Shkup dhe në Shtip. Numri më i madh i rasteve SARI është raportuar nga Instituti për sëmundjet e mushkërive tek fëmijët KOZLE (n=15; 44,2%). Ndërsa sa i përket moshës, numri më i madh i rasteve SARI (n=22; 64,7%) janë raportuar në mesin e grupmoshës 0-4 vjet.

Gjatë kësaj jave numri i përgjithshëm i pranimeve në vendet sentinel është 192, me 4 raste të raportuara në kujdesin intensiv. Nga të gjitha pranimet, 17,7% i përkasin SARI. Ngarkesë më e madhe prej 45,5% vihet re tek grupmosha mbi 65 vjet.

Kumulativisht gjatë javës së 47 për analizë laboratorike kanë arritur 22 materiale nga rastet e raportuara SARI, paralelisht të testuara edhe për virusin e gripit, virusin sincicial respirator edhe për COVID-19. Në mostrat e analizuara nuk është vërtetuar prani e virusit të gripit, në një mostër është vërtetuar COVID-19, ndërsa në 10 mostra virusi sincicial respirator. Tek një mostër është detektuar Adeno virus.

Kumulativisht, nga të gjitha vendet sentinel, janë raportuar gjithsej 239 raste SARI. Numri më i madh i rasteve SARI (nga n=64; 37,6%) janë raportuar në KU e fëmijëve dhe Instituti për sëmundjet e mushkërive tek fëmijët KOZLE. Sa i përket shpërndarjes së rasteve sipas grupmoshës, numri më i madh i rasteve SARI është regjistruar tek grupmosha 0-4 vjet (n=122; 53,0%).

Kumulativisht numri i përgjithshëm i pranimeve në vendet sentinel është 1.478, nga të cilët 8 persona janë në kujdes intensiv. Nga të gjitha pranimet, 15,6% janë si pasojë e SARI. Ngarkesë më e madhe prej 40,6% vihet re tek grupmosha mbi 65 vjet.

Është regjistruar edhe një rast i vdekjes i raportuar nga SK në Shtip, që i përket grupmoshës mbi 65 vjet, pa komorbiditete dhe pozitiv për COVID-19.

Kumulativisht, për testim laboratorik janë dorëzuar 102 materiale nga rastet e raportuara SARI. Në një mostër u vërtetua Influenza B. Janë regjistruar 10 raste pozitive me COVID-19. Nga mostrat SARI, 81 u testuan për virusin respirator sincicial (RSV), nga të cilët 37 rezultuan pozitivë.

Adenovirusi u zbulua në 4 mostra dhe Enterovirus në një. Në 2 mostra është verëtuar prania e njëkohshme e virusit sincicial respirator (RSV) dhe adenovirusit.

MBIKËQYRJA VIRUSOLOGJIKE

Nga fillimi i sezonit 2023/2024, deri në javën e 47, pranë laboratorëve të ISHP-së kanë arritur 229 materiale nga institucionet shëndetësore – nga pacientë të trajtuar në ambulante dhe spitale për analizë për prani të virusit të gripit, nga mbikëqyrja rutinore dhe sentinel SARI.

Kumulativisht, nga mostrat SARI (n=59) janë regjistruar 8 raste pozitive me COVID-19. Në një mostër është vërtetuar Influenza B virus . Nga mostrat SARI 37 janë testuar për virusin sincicial respirator, 15 kanë rezultuar pozitive. Tek 5 mostra është detektuar prani e Adeno virus, ndërsa në 1 Enterovirus.

VAKSINIMI KUNDËR GRIPIT SEZONAL

Vaksinimi kundër gripit është mbrojtja më e mirë nga kjo sëmundje, prandaj Instituti i Shëndetit Publik e rekomandon atë për të gjithë popullatën, sidomos për personat që përkasin në grupet vullnerable (sipas rekomandimeve të OBSH-së):

- Personat e moshuar (mbi 65 vjet)
- Fëmijët në moshë nga 6 deri në 59 muaj
- Personat mbi 6 muaj e me sëmundje kronike
- Gratë shtatzëna dhe
- Punonjësit shëndetësorë.

Për sezonin 2023 /2024, Ministria e Shëndetësisë siguroi 60.000 doza të vaksinë katërvalente falas për këto kategori të popullatës. 15.000 doza shtesë të vaksinës katër valente janë siguruar përmes donacionit nga PIVI (Partnership for Influenza Vaccine Introduction).

Më datën 25.10.2023 filloi vaksinimi kundër gripit sezonal. Vaksinimi kundër gripit për sezonin 2023/2024 do të zbatohet në Shtëpitë e Shëndetit dhe/ose Qendrat e Shëndetit Publik me Njësitë e tyre Rajonale. Vaksinimi i punonjësve shëndetësorë do të bëhet në Institutin e Shëndetit Publik. Caktimi i termineve për vaksinat falas bëhet nëpërmjet uebfaqes www.vaksinacija.mk.

Sipas Drejtorisë për shëndetësi elektronike që nga fillimi i vaksinimit e deri në mbylljen e këtij raporti janë vaknuar gjithsej 52.901 persona nga kategoritë e rrezikuara të qytetarëve.

4.500 vaksina shitesë janë siguruar nga ana e Qendrave të Shëndetit Publik si vaksina për pjesën tjetër të popullatës dhe ato mund të merren për një kompensim financiar të caktuar në Qendrat e Shëndetit Publik dhe Njësitë e tyre Rajonale.

Deri në javën e 47 në Republikën e Maqedonisë së Veriut janë vaksinuar gjithsej 54.834 persona me vaksinat falas dhe komerciale.

RAJONI EVROPIAN

Sipas Raportit të ERVISS (European Respiratory Virus Surveillance Summary) të publikuar në javën e 46 të vitit 2023 për aktivitetin e virusit të gripit në Rajonin Evropian të OBSH-së:

- Shkalla e sëmundjeve të ngjashme me gripin (ILI) dhe/ose infeksionet akute të frymëmarrjes (ARI) janë rritur mbi nivelet bazë në 12 nga 35 vendet dhe zonat e Rajonit Evropian të OBSH-së.
- Aktiviteti i gripit është në nivel të ulët, aktiviteti i RSV dhe COVID-19 është në nivel të lartë.
- Pranimet në spital (SARI) me grip dhe RSV janë në nivele më të ulëta krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit të kaluar, ndërsa COVID-19 është në një nivel të ngjashëm, të rritur.
- Zbulimet e vërtetuara të infeksionit me virusin e influencës nga ISHP sentinel për javën e kaluar ishin Influenza A (97%) - A(H1)pdm09 (53%) dhe A(H3) (47%).
- Në të gjithë rajonin, nga mostrat e pacientëve nga mbikëyrja SARI:

o Shkalla e zbulimit të virusit të gripit është rritur në 3% krahasuar me 2% një javë më parë. Pozitiviteti mesatar varionte nga 0-59%.

o SARS-CoV-2 u rrit në 18% krahasuar me 16% javën e kaluar. Pozitiviteti mesatar i vendit ishte 4% (shtrirja: 0–8%).

o RSV u rrit në 9% krahasuar me 7% në javën e kaluar. Norma mesatare e pozitivitetit ishte 6% (shtrirja: 0-25%).

Nga 39 vendet që raportojnë për intensitetin e gripit, 1 ka raportuar intensitet të lartë, 5 mesatar, 8 të ulët dhe pjesa tjetër kanë raportua intensitet bazë.

Nga 38 vende që raportojnë për shpërndarjen gjeografike, 2 kanë raportuar për shpërndarje të gjerë, 4 - rajonale, 15 - sporadike, 2 - lokale dhe pjesa tjetër kanë raportuar se nuk ka aktivitet të virusit të gripit.

**Departamenti i epidemiologjisë të sëmundjeve infektive
Instituti i Shëndetit Publik**